

Hranové farbenia regulárnych grafov

Bc. Matúš Zubčák,
doc. RNDr. Edita Máčajová, PhD.

Obsah diplomovej práce

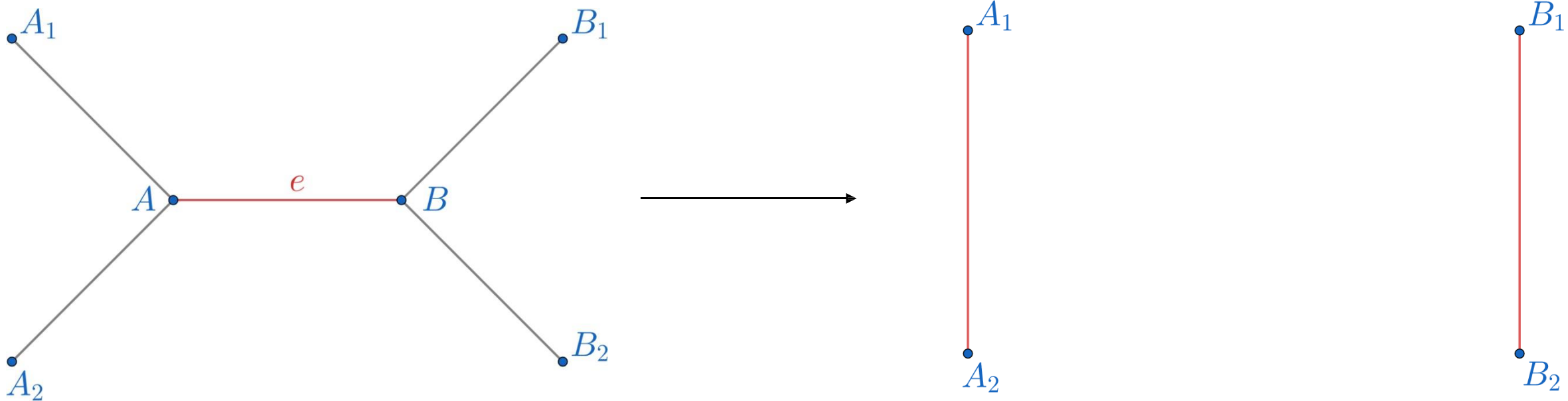
- Čiastočne nadväzujeme na výskum v bakalárskej práci
  - Rozšírime program na výpočet Kászonyiho funkcie
  - Určíme hodnoty Kászonyiho funkcie pre rotačné binárne snarky
- Nadväzujeme na článok *Enumerating the edge-colourings and total colourings of a regular graph* (S. Bessy, F. Havet)
  - Skúmame maximálne počty hranových 4-farbení na 4-regulárnych grafoch v závislosti od počtu vrcholov
  - Skonstruujeme nekonečnú triedu 4-regulárnych grafov, ktorá je dolným odhadom počtu hranových 4-farbení

Úvod do problematiky

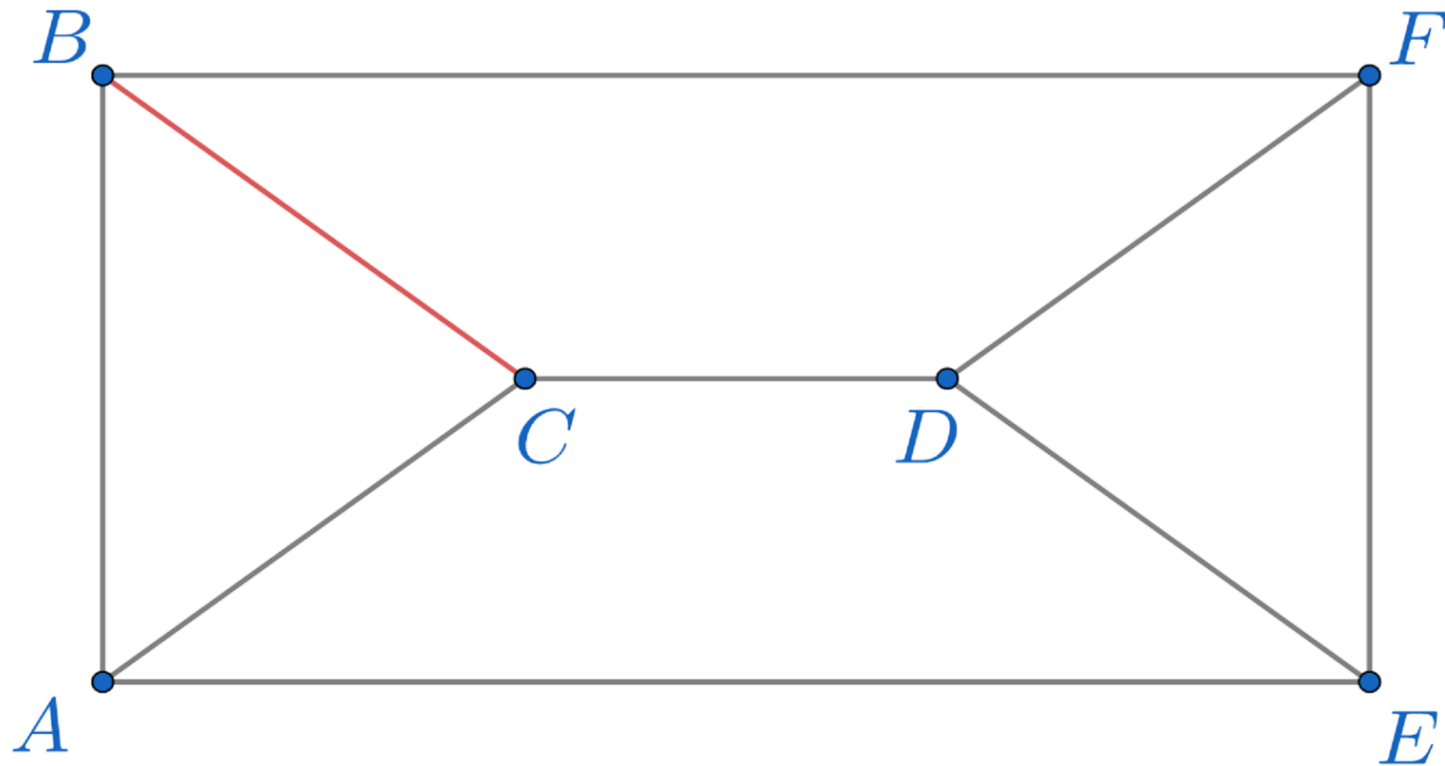
- Mnohé otvorené hypotézy z teórie grafov je možné zredukovať na kubické grafy
- Hypotézy sú otvorené pre hranovo 3-nezafarbiteľné kubické grafy
- Hľadajú sa vhodné miery „nezafarbiteľnosti“ kubického grafu, na základe ktorých by sme vedeli rozdeliť kubické grafy do tried
- Kászonyiho funkcia, ktorú v našej práci skúmame, úzko súvisí s hranovou nezafarbiteľnosťou kubických grafov

Potlačenie hrany e v kubickom grafe

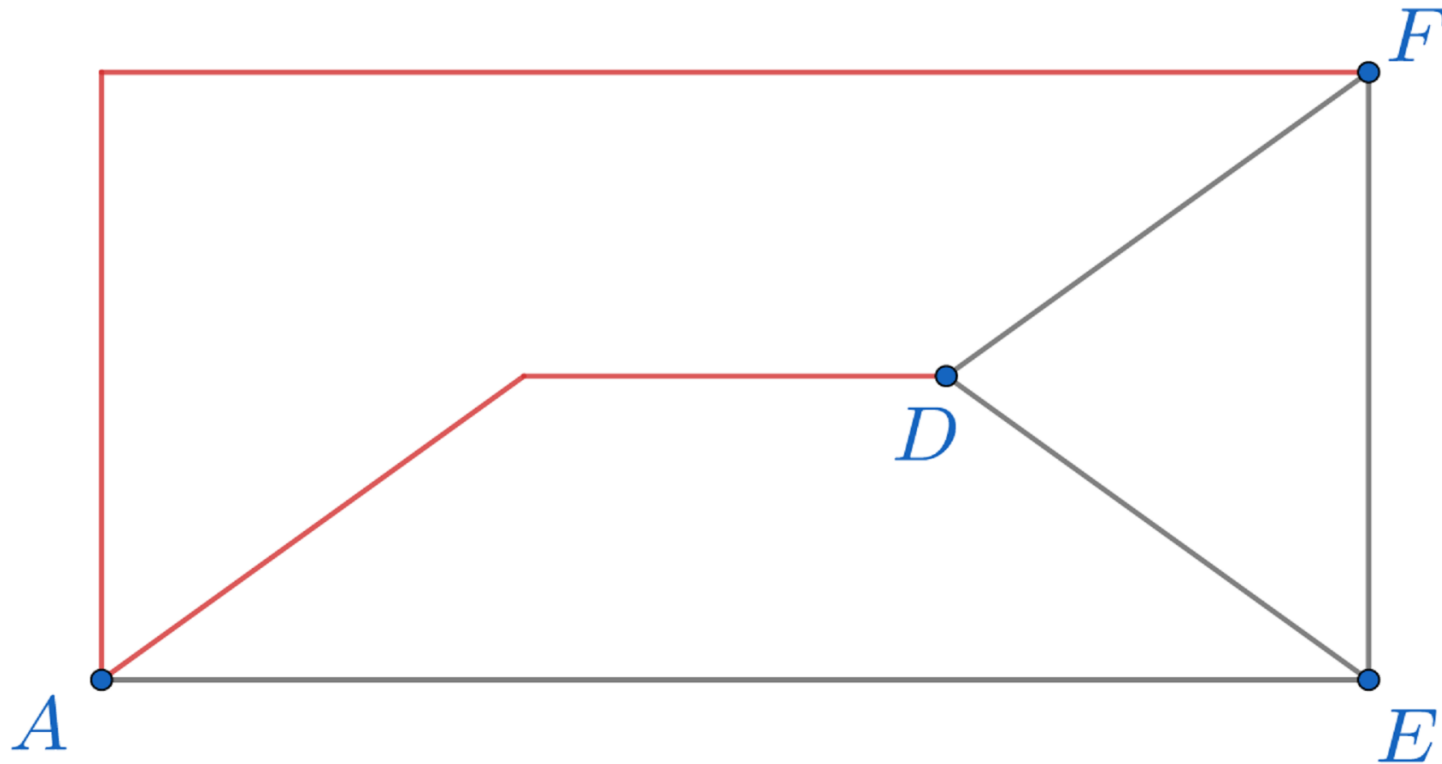
- Potlačenie hrany e v kubickom grafe je odobratie hrany e a následné vyhladenie vrcholov stupňa 2

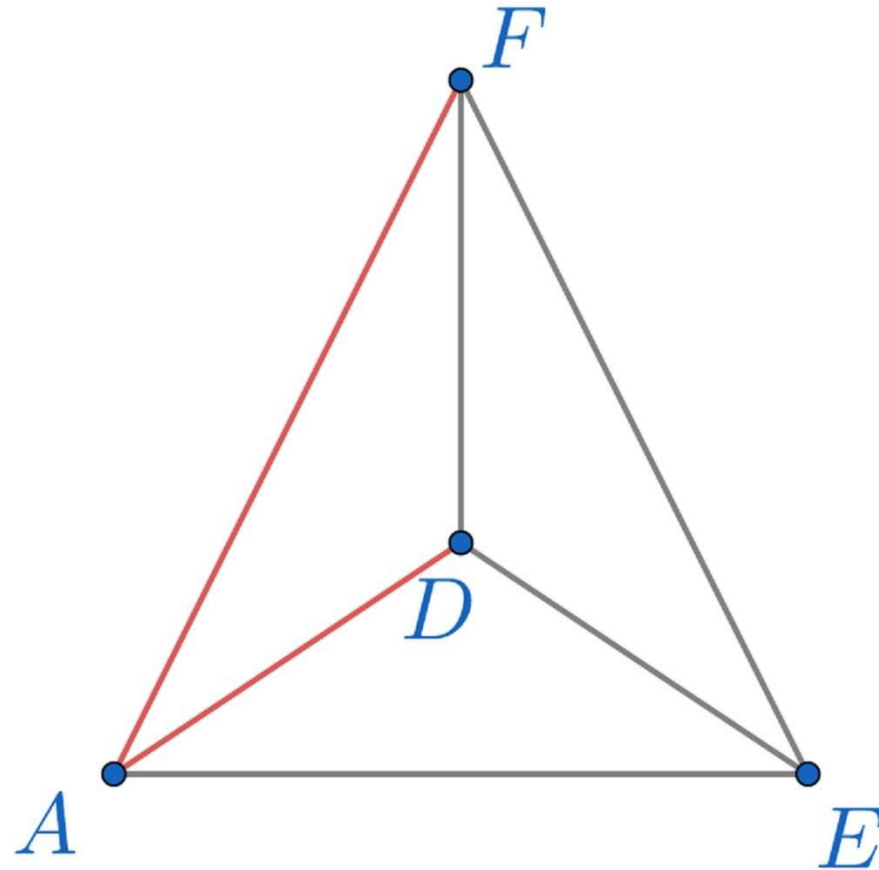
Príklad hranového potlačenia – graf prizma

Príklad hranového potlačenia – po potlačení

Príklad hranového potlačenia – výsledný graf

Kászonyiho funkcia – výsledky L. Kászonyiho

- Kászonyiho funkcia $\psi(G, e)$ vyjadruje počet rôznych hranových 3-farbení grafu G po potlačení hrany e
- (Kászonyi 1973) „*Nech H je súvislý podgraf snarku G , ktorý vznikol ako zjednotenie niekoľkých 5-cyklov. Potom hodnota Kászonyiho funkcie $\psi(G, e)$ je pre všetky hrany $e \in E(H)$ rovnaká.*“

Kászonyiho funkcia – Cappon & Walther

- Nech P je množina nasledovných prvočísel: $P = P_1 \cup P_2$ pričom
 $P_1 = \{p \in N_{149} \mid p \text{ je prvočíslo}\},$
 $P_2 = \{173, 179, 181, 197, 229, 257, 271, 359\}$

- (Cappon, Walther) „Pre každé prirodzené číslo n tvaru

$$n = \prod_{p \in P} p^k, k \in N$$

existuje snark G a hrana $e \in E(G)$ taká, že Kászonyiho funkcia $\psi(G, e)$ pre danú dvojicu (G, e) nadobúda hodnotu $\psi(G, e) = n$ “

Program na výpočet Kászonyiho funkcie

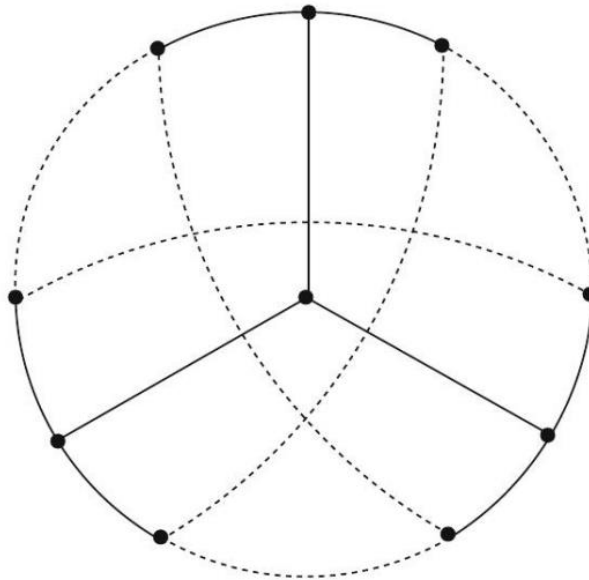
- Akceptácia všeobecnejších štandardizovaných vstupných súborov

Program na výpočet Kászonyiho funkcie

- Akceptácia všeobecnejších štandardizovaných vstupných súborov
- Výpočtová časť – algoritmus založený na metóde „Path decomposition“
  - Idea algoritmu spočíva na postupnom pridávaní minimálnych kružníc a pamätaní si možných farbení pre už vybrané hrany
  - Pre kubické grafy „so štruktúrou“ je algoritmus výrazne rýchlejší ako bežne používané algoritmy na počítanie hranových 3-farbení
  - S jeho pomocou sme určili hodnotu Kászonyiho funkcie pre rotačné binárne snarky až do 1500 vrcholov
  - Pre porovnanie: SAT solver – rádovo 100 vrcholov

Kászonyiho funkcia a rotačné binárne snarky

- Binárny snark T sa skladá z troch izomorfných binárnych stromov, ktorých korene sú napojené na centrálny vrchol r

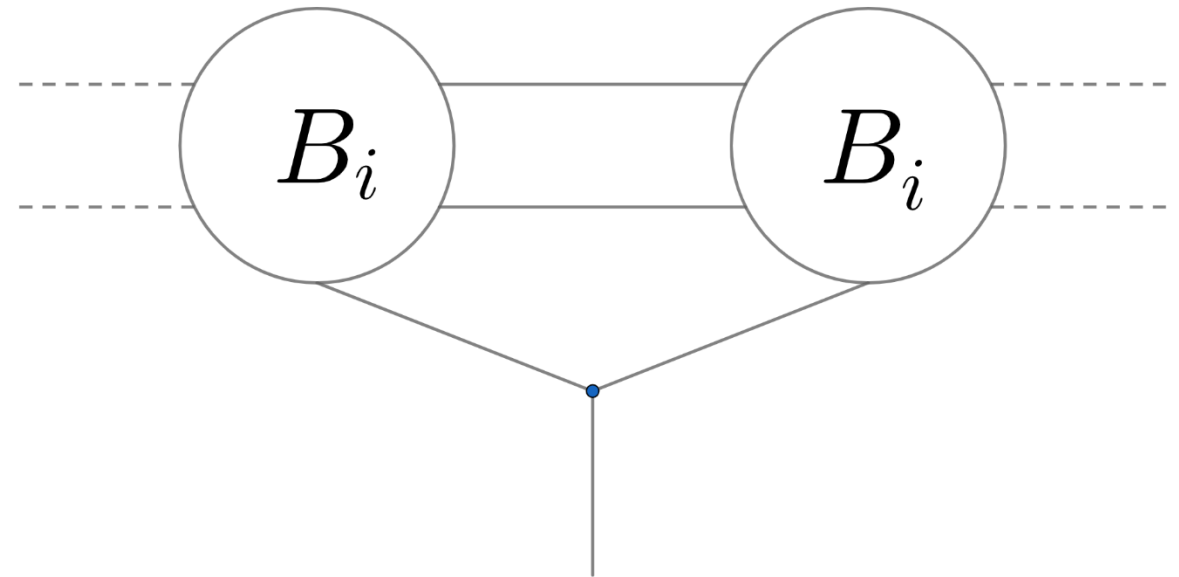
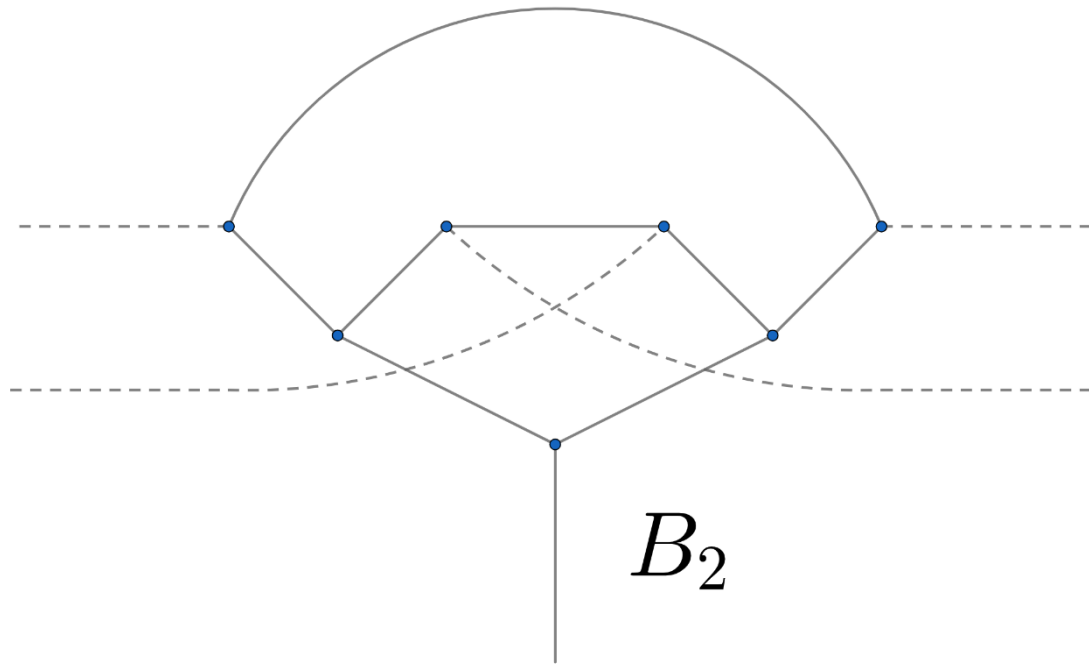

Konštrukcia rotačných binárnych snarkov

- Prevzatá z práce *Superposition of snarks* (M. Škoviera, E. Máčajová)
- Vo svojej práci autori tiež dokazujú, že ľubovoľný graf skonštruovaný daným spôsobom je snark

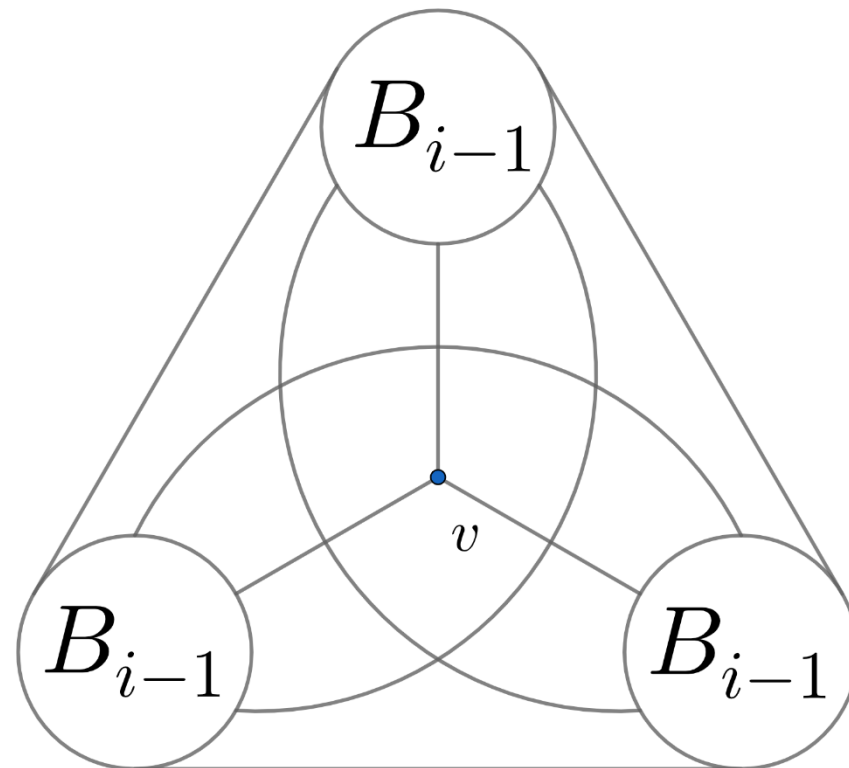
Konštrukcia rotačných binárnach snarkov

- $(2, 2, 1)$ -pól B_2 je takzvaný Petersenov negátor
- $(2, 2, 1)$ -pól B_{i+1} získame rekurzívnym spojením dvoch $(2, 2, 1)$ -pólov B_i

Konštrukcia rotačných binárnach snarkov

- Výsledný rotačný binárny snark G_i skonštruujeme z troch $(2, 2, 1)$ -pólov B_{i-1} nasledovným spôsobom:

Kászonyiho funkcia pre rotačné binárne snarky

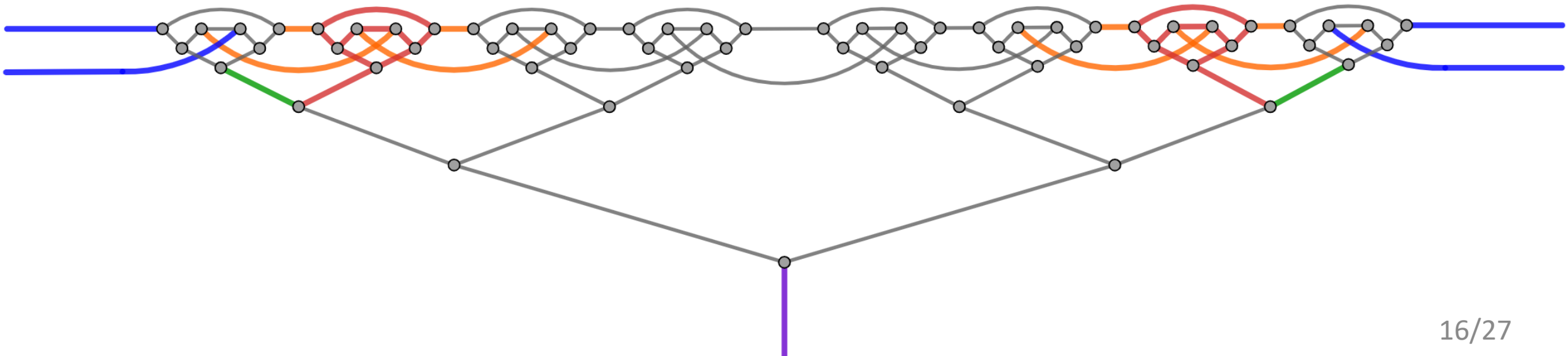
- Pre $i < 6$ Kászonyiho funkcia na rotačných binárnych snarkoch G_i nenadobúda zovšeobecniteľný vzor
- Pre $i \geq 6$ vieme hrany každého rotačného binárneho snarku G_i rozdeliť do 6 tried, a pre každú triedu vieme hodnotu Kászonyiho funkcie určiť parametricky – v závislosti od i

- Sivé hrany: $\psi(e_i) = 0$
- Hodnota Kászonyiho funkcie pre ostatné typy hrán je tvaru:

$$\psi(e_i) = 2^{f(i)} \cdot 3^{g(i)}$$

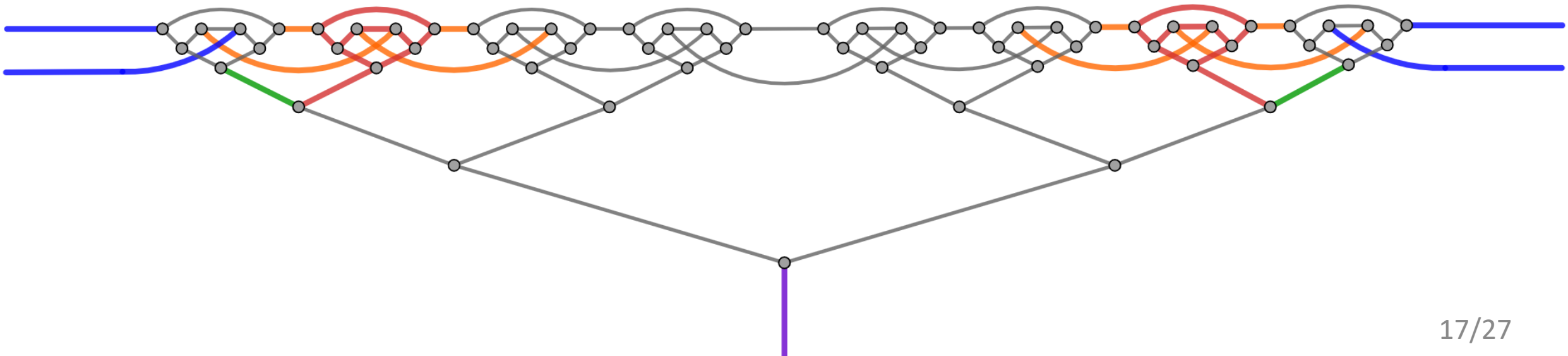
- **Modré hrany:** $f(i) = 3 \cdot 2^{i-4} - 1,$ $g(i) = 3 \cdot 2^{i-4} - 2$
- **Zelené hrany:** $f(i) = 3 \cdot 2^{i-4} + i - 5,$ $g(i) = 3 \cdot 2^{i-4} - 1$

- Hodnota Kászonyiho funkcie je tvaru:

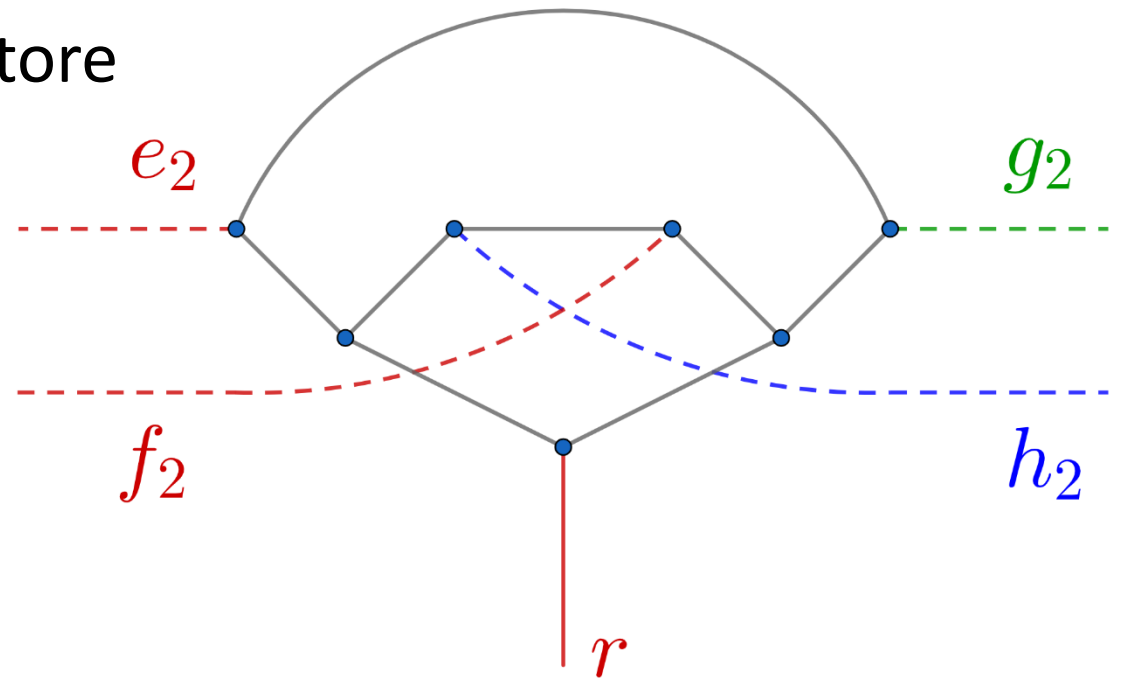
$$\psi(e_i) = 2^{f(i)} \cdot 3^{g(i)}$$

- Oranžové hrany: $f(i) = 3 \cdot 2^{i-4} + i - 6,$ $g(i) = 3 \cdot 2^{i-4} - 1$
- Červené hrany: $f(i) = 3 \cdot 2^{i-4} + i - 7,$ $g(i) = 3 \cdot 2^{i-4}$
- Fialové hrany: $f(i) = 3 \cdot 2^{i-4} - 2,$ $g(i) = 3 \cdot 2^{i-4}$

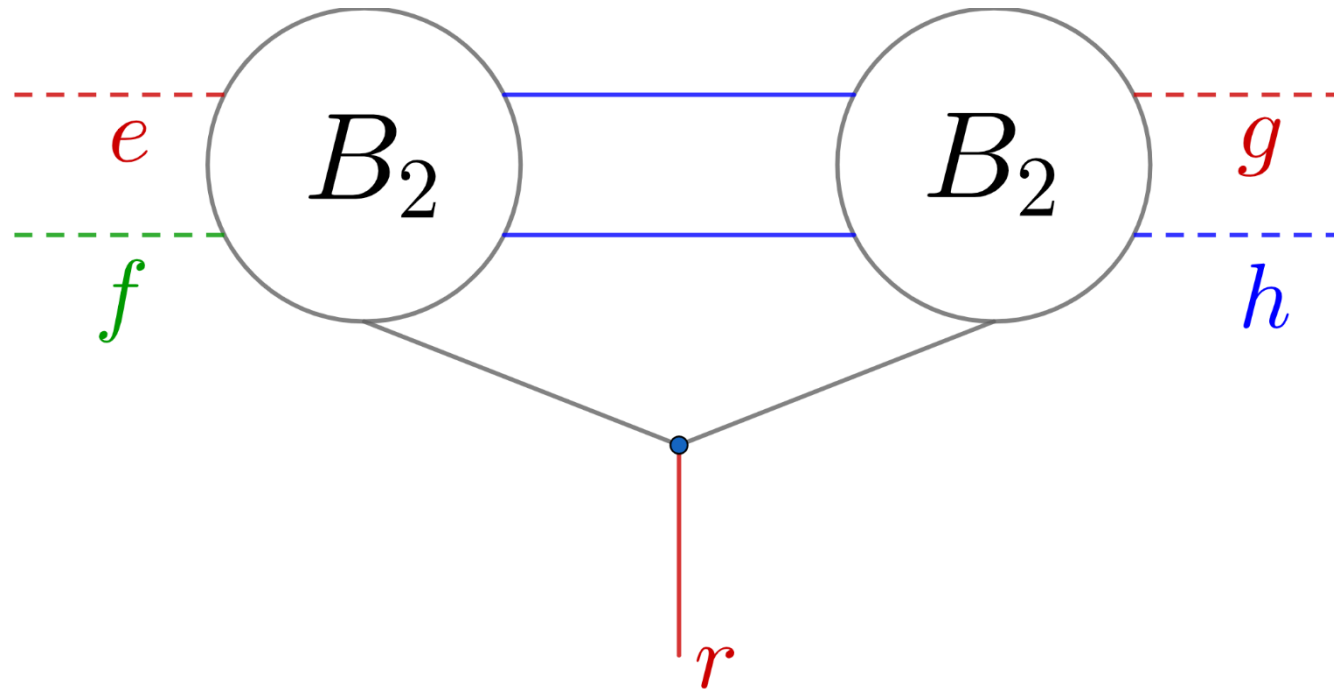
Dôkaz pre vnútorné sivé hrany

- Dá sa ukázať, že pri každom 3-farbení Petersenovho negátora B_2 sú hrany na jednom z konektorov zafarbené rovnakou farbou
- Z paritynej lemy vyplýva, že hrany na zvyšnom ne-reziduálnom konektore sú zafarbené každá inou farbou

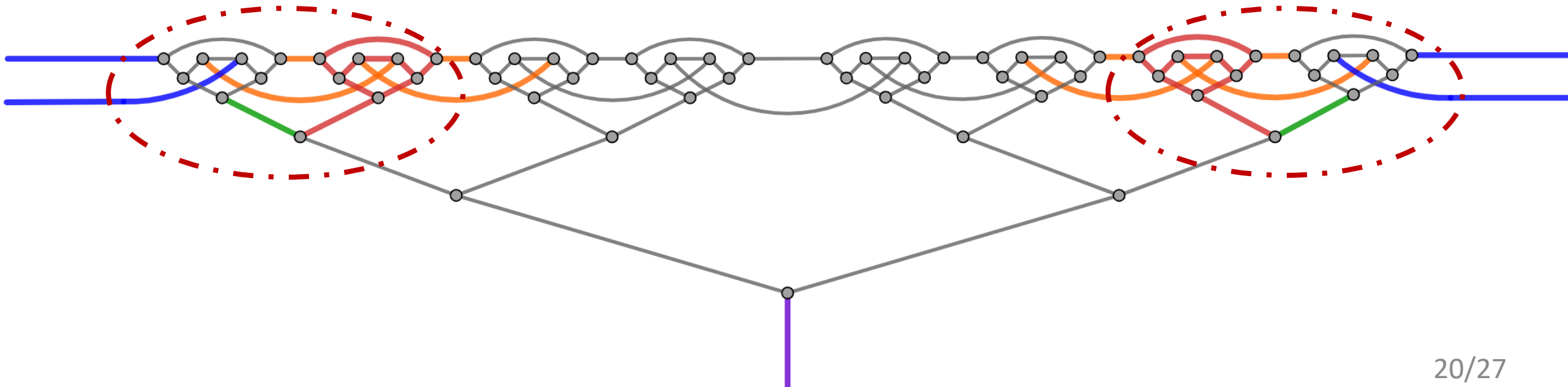
Dôkaz pre vnútorné sivé hrany

- $(2, 2, 1)$ -pól B_3 vznikne spojením dvoch $(2, 2, 1)$ -pólov B_2 , preto má pri každom 3-farbení zafarbené hrany v rámci jedného konektora každú inou farbou

Dôkaz pre vnútorné sivé hrany

- Potlačenie vnútornej sivej hrany nezmení štruktúru podgrafov B_3 , ktoré sú „na krajoch“ výsledného $(2, 2, 1)$ -pólu B_i
- Možné zafarbenia visiacych hrán $(2, 2, 1)$ -pólu B_i ostanú nezmenené
- Preto výsledný graf $G_{i+1} \sim e$ ostáva nezafarbiteľný

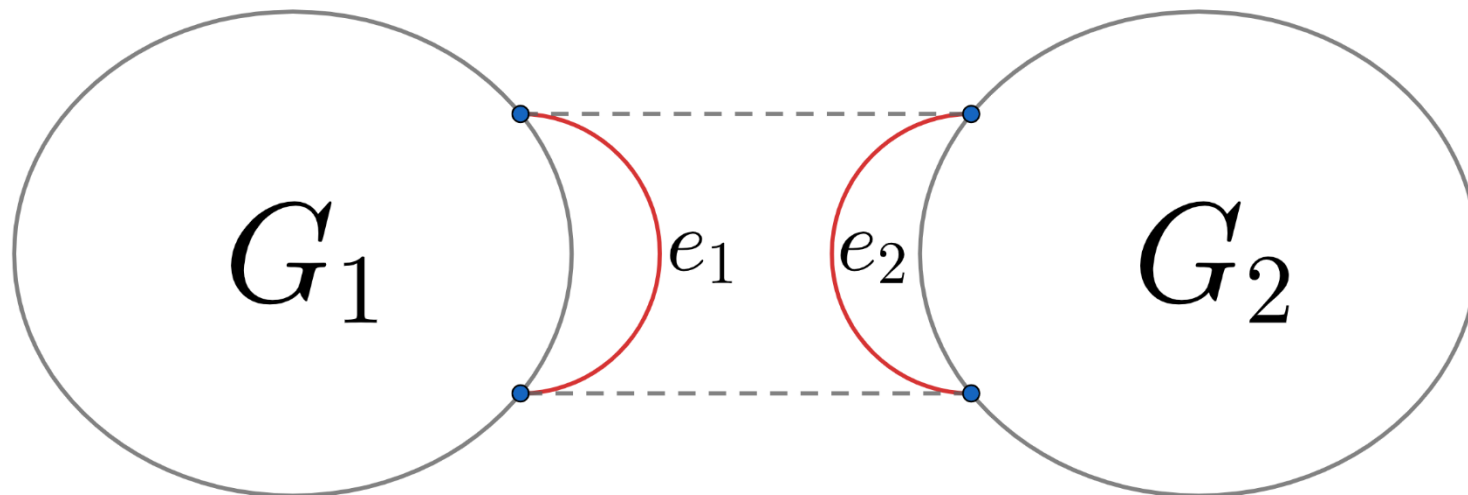

Maximálne farbenia na 4-regulárnych grafoch

- Vychádzame z článku *Enumerating the edge-colourings and total colourings of a regular graph* (S. Bessy, F. Havet)
- Autori v ňom vyslovia hypotézu:
„koľko najviac rôznych hranových 3-farbení môže mať jednoduchý kubický graf vzhľadom na počet vrcholov“
- Autori tiež skonštruujú nekonečnú triedu grafov, ktorá nadobúda toto maximum
- My sa zaoberáme analogickým problémom na 4-regulárnych grafoch

2-join dvoch 4-regulárnych grafov

- 2-join grafov G_1 a G_2 je odobratie hrán $e_1 \in G_1, e_2 \in G_2$ a následné spojenie incidentných vrcholov
- Nech 4-regulárne grafy G_1 a G_2 mali $\chi(G_1)$ a $\chi(G_2)$ rôznych hranových farbení
- Potom výsledný graf má $\chi(G_1) \cdot \chi(G_2) / 4$ hranových 4-farbení

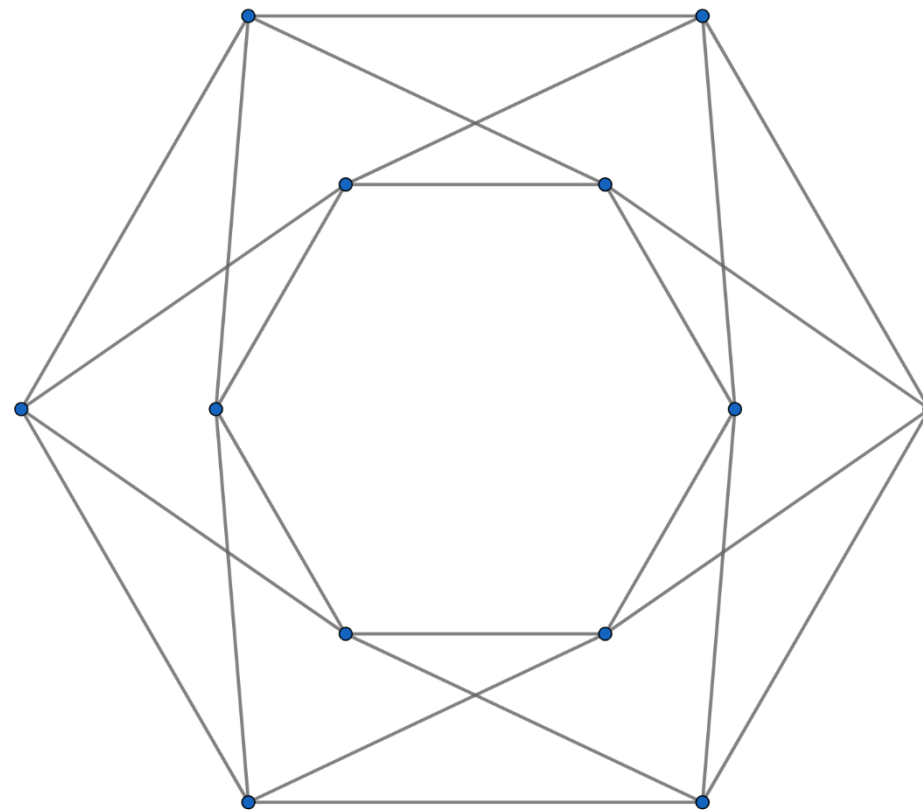
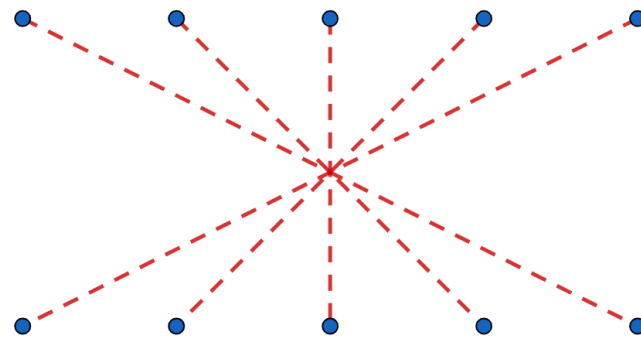
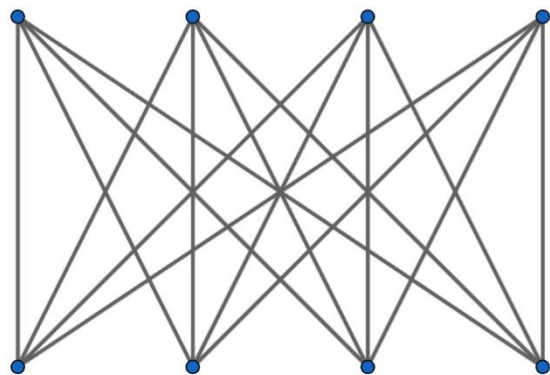
Skúmanie malých grafov pomocou programu

- Prehľadali sme 4-regulárne grafy (bez trojuholníkov) do 18 vrcholov
- Po analýze výsledkov sme skonštruovali nekonečnú triedu 4-regulárnych grafov, ktorá ponúka najlepší známy dolný odhad na problém maximálneho počtu hranových 4-farbení na 4-regulárnych grafoch
- Výsledkom skúmania je aj pozorovanie, že nájsť triedu grafov, ktorá by intuitívne mohla byť tesným dolným odhadom je náročné

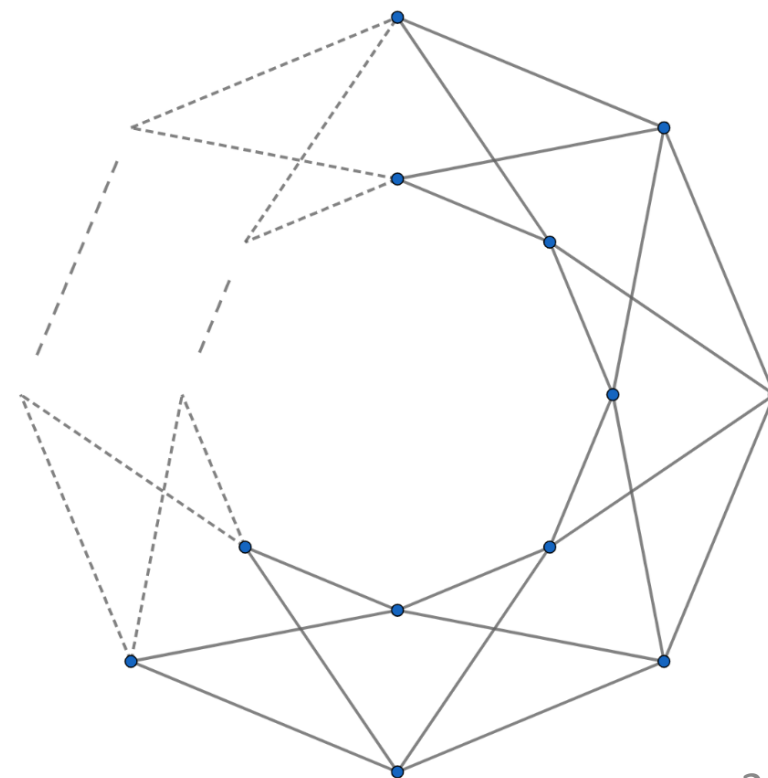
Malé grafy, na ktorých sa nadobúda maximum

- 8 vrcholov – $K_{4,4}$
- 10 vrcholov – $K_{5,5} - M$
- 12 vrcholov – T_{12}
- 14 vrcholov – T_{14}

Malé grafy, na ktorých sa nadobúda maximum

- 16 vrcholov – 2-join dvoch grafov $K_{4,4}$ (T_{16} je druhý najlepší)
- 18 vrcholov – 2-join $K_{4,4}$ a $K_{5,5} - M$ s dvojnásobnou hranou (T_{18} je druhý najlepší)

Generovanie triedy grafov ako dolného odhadu

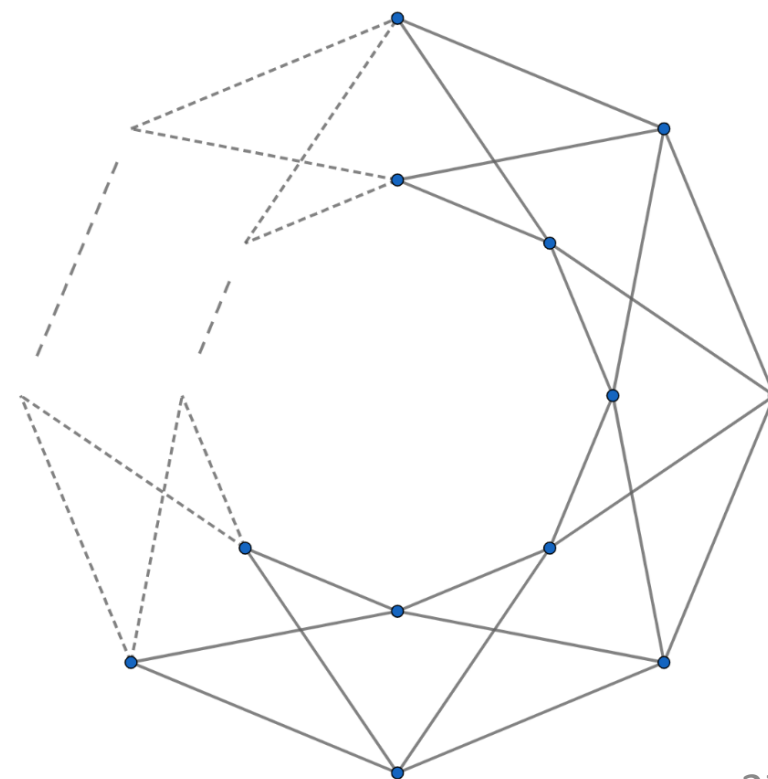
- Pomocou dynamického programovania sme vygenerovali množinu potenciálnych kandidátov na maximálne grafy pre väčšie n
- Každý graf veľkosti n vznikne ako maximum z 2-joinov predošlých grafov a grafu citadela T_n
- Výsledkom je, že pre $n > 18$ je najlepším kandidátom graf citadela T_n
- Trieda grafov T_n ponúka najlepši známy dolný odhad problému
- Súčasťou výsledkov výskumu je aj teoretický dôkaz počtu farbení grafu citadela T_n v závislosti od počtu vrcholov n

Počet hranových 4-farbení na citadelách

- Pre $n \geq 12$ má 4-regulárny graf citadela T_n na n vrcholoch nasledovný počet hranových 4-farbení:

$$2^n + 2^{n/2} + 2^{n/2+2}, \quad \text{ak } 4 \mid n$$

$$2^n - 2^{n/2+1}, \quad \text{ak } 4 \nmid n.$$

Ďakujem za pozornosť